



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ  
[www.moec.gov.cy](http://www.moec.gov.cy)



# Οργάνωση και Διοίκηση της τάξης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΤΩΝ/  
ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΤΡΙΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ  
ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ 2

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ  
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2020-2021

# Διαχείριση-Οργάνωση-Διοίκηση Τάξης

## (Classroom Management)

- ▶ Μια σημαντική δυσκολία που αντιμετωπίζουν οι αντικαταστάτες/ αντικαταστάτριες εκπαιδευτικοί είναι η Διαχείριση της τάξης (Dendwick, 1993; Duggleby and Badali, 2007).
- ▶ Πώς οι εκπαιδευτικοί οργανώνουν την τάξη τους και πώς διαχειρίζονται τη συμπεριφορά των παιδιών, ώστε να δημιουργείται ένα περιβάλλον που να υποβοηθά και να προάγει τη μάθηση.
- ▶ Αποτελεί ένα από τα πιο σημαντικά χαρακτηριστικά του αποτελεσματικού εκπαιδευτικού.
- ▶ Έχει τη μεγαλύτερη επίδραση από όλες τις μεταβλητές στην επίδοση των μαθητών/ μαθητριών (Wang, Haertel and Walberg, 1993).
- ▶ Περιλαμβάνει πολλές και διαφορετικές ενέργειες-δεξιότητες εκ μέρους του εκπαιδευτικού/ της εκπαιδευτικού.

# Οι αποτελεσματικοί/ αποτελεσματικές εκπαιδευτικοί στη διαχείριση τάξης

(Borich, 2007)

1. Αφιερώνουν αρκετό χρόνο πριν και κατά τη διάρκεια των πρώτων εβδομάδων της σχολικής χρονιάς, για να σχεδιάσουν και να οργανώσουν την τάξη τους με τέτοιο τρόπο, ώστε να ελαχιστοποιείται η διακοπή και να μεγιστοποιείται η εμπλοκή στη διαδικασία μάθησης.
2. Δίνουν στα παιδιά ξεκάθαρες οδηγίες για την αποδεκτή συμπεριφορά και παρακολουθούν τη συμμόρφωση των παιδιών σε αυτές πολύ προσεκτικά τις πρώτες εβδομάδες.
3. Πληροφορούν τα παιδιά για τις συνέπειες της παραβίασης των κανονισμών και επιβάλλουν αυτές τις συνέπειες με σταθερότητα.

# Τι κάνουν οι αποτελεσματικοί/ αποτελεσματικές εκπαιδευτικοί

Πέντε περιοχές δράσης (Borich, 2007)

1. **Διευθετούν τα φυσικά στοιχεία της τάξης**, ώστε να προάγουν καλύτερα τους διδακτικούς στόχους (π.χ. διαρρύθμιση επίπλων, μέσων, υλικών, κ.λπ.).
2. **Φροντίζουν για την ύπαρξη κανόνων στην τάξη** (π.χ. παιδί που ενοχλεί άλλο παιδί, παιχνίδι σε κέντρο μάθησης, τρόπος εργασίας στην ολομέλεια, κ.λπ.).
3. **Αναπτύσσουν και κοινοποιούν διδακτικές ρουτίνες** (π.χ. ολοκλήρωση ελεύθερου ή/ και δομημένου παιχνιδιού, έναρξη δομημένης δραστηριότητας με όλα τα παιδιά κ.λπ.).
4. **Εφαρμόζουν σύστημα κινήτρων και συνεπειών** που να ανταποκρίνεται στην αποδεκτή και μη αποδεκτή συμπεριφορά.
5. **Χρησιμοποιούν τεχνικές χαμηλού προφίλ διοίκησης τάξης**, για να διατηρήσουν τον ρυθμό και το διδακτικό μομέντουμ.

# Α. Σχεδιάζοντας την πρώτη συνάντηση

Τι πρέπει να προσέξουμε στην πρώτη συνάντηση με παιδιά.

1. Πώς θα γνωρίσουμε τα παιδιά της τάξης;
2. Πώς θα προετοιμάσουμε καλά το πρώτο μάθημα;
3. Πώς θα μάθουμε με γρήγορο τρόπο τα ονόματα των παιδιών;
4. Πώς θα βάλουμε όρια στο πρώτο μάθημα;
5. Πώς θα μειώσουμε το άγχος του πρώτου μαθήματος;

# Σχεδιάζοντας την πρώτη συνάντηση

1. Κατάλογος παιδιών τάξης και πληροφορίες για τα παιδιά.

- Πιθανά προβλήματα συμπεριφοράς
- Μαθησιακές δυσκολίες
- Σωματικές αναπηρίες

2. Προετοιμάζουμε καλά το πρώτο μάθημα (χρειάζεται να υπάρχει δομή στα μαθήματα)

3. Μαθαίνουμε με γρήγορο τρόπο τα ονόματα των παιδιών.

# Σχεδιάζοντας την πρώτη συνάντηση

## 4. Βάζουμε όρια (Δομές και ρουτίνες)

- ▶ Πώς μπαίνουμε στην τάξη;
- ▶ Πώς κινούμαστε στην τάξη;
- ▶ Πώς συμπεριφερόμαστε στην τάξη;
- ▶ Πότε είναι εντάξει να μιλάμε με τον «γείτονα»;
- ▶ Πότε είναι εντάξει να σηκωθούμε από την καρέκλα;
- ▶ Πού βάζουμε ολοκληρωμένες εργασίες;
- ▶ Τι κάνουμε όταν ολοκληρώσουμε μια εργασία;
- ▶ Τι κάνουμε όταν θέλουμε να πάμε τουαλέτα;
- ▶ Τι κάνουμε όταν θέλουμε να πιούμε νερό;



## Β. Τεχνικές ελέγχου

- ▶ Περιμένουμε μέχρι τα παιδιά να κάνουν ησυχία
- ▶ Είμαστε ευγενικοί/ ευγενικές
- ▶ Αποφεύγουμε τις αντιπαραθέσεις
- ▶ Αντιδρούμε με τη λογική
- ▶ Όταν χρειάζεται, κοιτάζουμε τα παιδιά με αυστηρό βλέμμα.
- ▶ Ελέγχουμε τον τόνο της φωνής μας
- ▶ Χρησιμοποιούμε την επανάληψη
- ▶ Χρησιμοποιούμε διαπροσωπικό τρόπο διδασκαλίας.
- ▶ Γνωρίζουμε πότε πρέπει να είμαστε πιο ελαστικοί/ ελαστικές
- ▶ Βάζουμε όρια
- ▶ Θέτουμε στόχους για τα παιδιά
- ▶ Παρεμβαίνουμε έγκαιρα
- ▶ Απομακρύνουμε την αιτία των προβλημάτων

(Sue Cowley, 2002)



# Γ. ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ- ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Να σχολιάσετε τα πιο κάτω όσον αφορά την οργάνωση του μαθησιακού περιβάλλοντος.



# Γ.1. Διαχείριση χώρου

- ▶ Το φυσικό περιβάλλον μιας αίθουσας διδασκαλίας έχει άμεση επίδραση στην υγεία, σωματική και συναισθηματική ασφάλεια παιδιών και εκπαιδευτικού.
- ▶ Στοιχεία τα οποία επηρεάζουν έμμεσα ή άμεσα την ψυχική κατάσταση του παιδιού:  
Θερμοκρασία, εξαερισμός, φωτισμός, ήχος και χρώματα.
- ▶ Ο/ Η εκπαιδευτικός έχει τη δυνατότητα, καθώς και την ευθύνη, να κινηθεί σε κάποια πλαίσια, έτσι ώστε να δημιουργήσει τις κατάλληλες προϋποθέσεις και να αυξήσει τα κίνητρα για μάθηση μέσα σε έναν ευχάριστο και φιλόξενο χώρο.

(Nakamura, 2000).

## Γ2. Διαχείριση χρόνου

- ▶ Αλληλεπίδραση μεταξύ εκπαιδευτικού και παιδιού.
- ▶ Καλή προετοιμασία εκπαιδευτικού.
- ▶ Σαφείς και ξεκάθαροι στόχοι μαθήματος.
- ▶ Πληροφόρηση παιδιού για την πορεία εργασίας του/ της.
- ▶ Σαφείς οδηγίες για κάθε δραστηριότητα.
- ▶ Ποικιλία δραστηριοτήτων και εργαλείων ανάλογα με τις δεξιότητες των παιδιών.
- ▶ Αντιμετώπιση συμπεριφοράς του κάθε παιδιού.
- ▶ Αποτελεσματική αντιμετώπιση διακοπής του μαθήματος από εξωτερικούς παράγοντες.

(Borich, 1988; Muijs and Reynolds, 2005)

### Γ3. Διάταξη επίπλων και καρεκλών

- ▶ **Μετακίνηση επίπλων:** πιθανή όταν χρειάζεται ελεύθερος χώρος στο κέντρο της τάξης. Διασκορπισμός τους σε όλο το χώρο της αίθουσας κατά το ελεύθερο και δομημένο παιχνίδι των παιδιών και όταν προγραμματίζεται ομαδική δραστηριότητα σε δομημένη διδασκαλία.
- ▶ **Διάταξη σε κύκλο/ κύκλους:** κατάλληλη στις περιπτώσεις που θα γίνει μια συζήτηση μέσα στην τάξη μεταξύ των παιδιών. Από τη θέση τους στον κύκλο τα παιδιά μπορούν να συζητήσουν ή να εργαστούν και σε ζευγάρια τηρώντας την απόσταση του 1μ.
- ▶ **Σχηματισμός ομάδων:** κατάλληλος για προώθηση της συνεργατικής μάθησης (τήρηση υγειονομικών πρωτοκόλλων).

## Γ3. Σχηματισμός ομάδων

- ▶ Πώς σχηματίζω ομάδες;
- ▶ Ποια τα κριτήρια για τη δημιουργία ομάδων;
- ▶ Ποιος ο στόχος για τη δημιουργία ομάδων;

## Δ. Κλίμα της τάξης

- ▶ Κλίμα της τάξης ορίζεται ως η ιδιαίτερη ατμόσφαιρα που δημιουργείται σε μια τάξη μέσα στο πλαίσιο των σχέσεων αλληλεπίδρασης εκπαιδευτικών και παιδιών (Borich 1999).



# Ε1. Κτίζοντας προσωπική επικοινωνία με τα παιδιά



# Προσωπική επικοινωνία

Η καλλιέργεια προσωπικής επικοινωνίας σημαίνει η εύρεση τρόπων για τη δημιουργία μιας ατμόσφαιρας εμπιστοσύνης, ώστε τα παιδιά να θέλουν να μάθουν αυτό που μοιράζεστε μαζί τους.

(Mendler 2001)

# Κτίζοντας προσωπική επικοινωνία με τα παιδιά (1)- Πρακτικές εισηγήσεις

- ▶ Λέω καλημέρα στο κάθε παιδί ξεχωριστά.
- ▶ Δίνω «σημειώματα» εκτίμησης όπως αυτοκόλλητα, φατσούλες ζωγραφισμένες σε χαρτί και εξηγώ τον λόγο.

- ▶ Χρησιμοποιώ κλίμακες:

*«Μαρία δεν είσαι καλά σήμερα;*

*Θέλεις να δείξεις πώς νοιώθεις και να πεις τι έγινε;»*

Ήσουν πολύ ευγενική  
σήμερα/ εργάστηκες με  
πολλή προσοχή και  
υπομονή/  
συνεργάστηκες τέλεια  
με τα παιδιά στην ομάδα  
σου



# Κτίζοντας προσωπική επικοινωνία με τα παιδιά (2)-Πρακτικές εισηγήσεις

- ▶ Δίνω προσωπικά βραβεία, πιστοποιητικά, ακόμη και για μικρούς θριάμβους.
- ▶ <http://www.sparklebox.co.uk/>
- ▶ <http://www.certificatefun.com/>

The screenshot shows the SparkleBox website homepage. At the top, there is a navigation bar with links to various categories: Literacy, Maths, Topics, Signs and Labels, Class Management, Special Needs, ESL, Greek, and Other Resources. A 'New Resources' link is also present. Below the navigation bar, the SparkleBox logo is displayed, followed by the text 'ALL FREE TEACHING RESOURCES' and 'Just browse, download and print... for free.' Below this, there is an advertisement for 'Free Homework Help' with numbered buttons for Math, English, Science, and History, and a 'CLICK HERE' button. A search bar at the bottom allows users to search for resources. Social media sharing options are also visible.

# Κτίζοντας προσωπική επικοινωνία με τα παιδιά (3)-Πρακτικές εισηγήσεις

- ✓ Δείχνω ότι τα συμπαθώ.
- ✓ Αποδέχομαι όλα τα παιδιά, όπως είναι.
- ✓ Αναγνωρίζω ότι κάθε παιδί έχει κάτι να προσφέρει.
- ✓ Συμπεριφέρομαι σε κάθε παιδί χωρίς προκατάληψη και με αμεροληψία.
- ✓ Βοηθώ να αποδέχονται το ένα το άλλο.
- ✓ Κρατώ τις υποσχέσεις μου και σέβομαι τις συμφωνίες που κάναμε μαζί.

(Reider, 2005)

# Κτίζοντας προσωπική επικοινωνία με τα παιδιά (6) Πρακτικές εισηγήσεις

- ▶ Αποφεύγω σχόλια που μπορούν να μειώσουν κάποιο παιδί.
- ▶ Ακούω ενεργητικά όταν μιλά ένα παιδί.
- ▶ Μοιράζομαι πράγματα για τον εαυτό μου-γίνομαι ανθρωπίνος/η.
- ▶ Περνώ χρόνο με τα παιδιά που με χρειάζονται περισσότερο.
- ▶ Παραδέχομαι όταν δεν γνωρίζω κάτι.
- ▶ Προσπαθώ να καταλάβω το «αντιπαθητικό» παιδί.
- ▶ Βοηθώ κάθε παιδί να έχει εμπειρίες επιτυχίας.

(Reider, 2005)



## Ε2. Κτίζοντας «ακαδημαϊκή» επικοινωνία με τα παιδιά

# «Ακαδημαϊκή» επικοινωνία

Οι στρατηγικές «ακαδημαϊκής» επικοινωνίας προσφέρουν τρόπους να ενθαρρύνουμε την επιτυχία όσον αφορά στο περιεχόμενο του μαθήματός μας. Τα παιδιά δεν θα νιώσουν ότι συνδέονται με το σχολείο εάν δεν βιώσουν την επιτυχία.

(Mendler, 2001)

# Κτίζοντας «ακαδημαϊκή» επικοινωνία με τα παιδιά- Πρακτικές εισηγήσεις

## Δραστηριότητα 5

*Να εισηγηθείτε δραστηριότητες για να αναπτύξετε  
ακαδημαϊκή επικοινωνία με τα παιδιά.*



# Κτίζοντας «ακαδημαϊκή» επικοινωνία με τα παιδιά (1)

## Πρακτικές εισηγήσεις

- ▶ Φωτογραφίζω τα παιδιά ενώ εργάζονται σε μια δραστηριότητα και αναρτώ τις φωτογραφίες σε πινακίδα.
- ▶ Δημιουργώ **φωτογραφικό άλμπουμ** της τάξης.

# Κτίζοντας «ακαδημαϊκή» επικοινωνία με τα παιδιά (2)

## Πρακτικές εισηγήσεις

- ▶ Προβάλλω την εργασία των παιδιών :
- ▶ Πινακίδα-χώρος για τις εργασίες του καθενός/καθεμιάς.

# Κτίζοντας «ακαδημαϊκή» επικοινωνία με τα παιδιά (3) Πρακτικές εισηγήσεις

- ▶ Περιμένω **10 τουλάχιστον δευτερόλεπτα** πριν δώσω τον λόγο, μετά από μια ερώτησή μου προς την ολομέλεια της τάξης.
- ▶ **Φτιάχνουμε ένα ημερολόγιο «Έχω μάθει»/ «Εγώ μπορώ».**

Σε ημερήσια/εβδομαδαία/δεκαπενθήμερη βάση, ζητώ από τα παιδιά να αναφέρουν τις προσωπικές τους επιτυχίες. Βοηθητικό να δώσω σύντομη περίληψη των βασικών εννοιών που μελετήσαμε/ δεξιοτήτων που στοχεύσαμε να αναπτύξουμε εκείνη την περίοδο.

π.χ. «Κατάφερα να σκαρφαλώσω στο παιχνίδι στην αυλή»

«Μπορώ να μετρήσω και να βάλω 5 χάντρες στο καλάθι»

«Ξέρω τα ονόματα όλων των παιδιών της τάξης μας»

# Εγώ μπορώ

Εδώ υπάρχουν 10 πράγματα που μπορώ να κάνω

Το όνομά μου είναι \_\_\_\_\_

Εγώ μπορώ



Εγώ μπορώ



Εγώ μπορώ



Εγώ μπορώ



Εγώ μπορώ



Εγώ μπορώ



Εγώ μπορώ



Εγώ μπορώ



Εγώ μπορώ



Εγώ μπορώ



# Κτίζοντας «ακαδημαϊκή» επικοινωνία με τα παιδιά (4) Πρακτικές εισηγήσεις

- **Καθορίζω τους στόχους της μέρας.**

*«Σήμερα θα ανακαλύψουμε πώς φτιάχνουμε καινούρια χρώματα από τα τέσσερα βασικά».*

*«Σήμερα θα προσπαθήσουμε να μετακινηθούμε με διάφορους τρόπους».*

*«Σήμερα θα γίνουμε μουσικοί και θα δημιουργήσουμε τη δική μας ορχήστρα. Θα εργαστούμε ως ομάδα ».*

# Κτίζοντας «ακαδημαϊκή» επικοινωνία με τα παιδιά (5) Πρακτικές εισηγήσεις

- Επιλέγω στις δομημένες δραστηριότητες με όλα τα παιδιά να ασχοληθώ με θέματα:
  - από την καθημερινή ζωή και τα ενδιαφέροντα των παιδιών.
    - Με αφορμή τη βάφτιση του αδελφού της Δανάης μελετάμε το μυστήριο της βάπτισης στο χριστιανισμό και ψάχνουμε για παρόμοιες τελετές σε άλλες θρησκείες και πολιτισμούς.
  - τα οποία ξεκινούν από το παιχνίδι τους ή στηρίζουν το παιχνίδι τους
    - Με αφορμή το ελεύθερο παιχνίδι των παιδιών στο οικοδομικό υλικό ενθαρρύνουμε να ανακαλύψουν τρόπους σύγκρισης του ύψους των πύργων τους

# Κτίζοντας «ακαδημαϊκή» επικοινωνία με τα παιδιά (6) Πρακτικές εισηγήσεις

- ▶ Απαντώ το πολύ σε 3 ερωτήσεις άσχετες με το μάθημα/ερωτήσεις που δεν έχω χρόνο να απαντήσω και παροτρύνω τα παιδιά να συζητήσουμε τις άλλες σε προσωπικό ή άλλο χρόνο.

*«Έχουμε πολλά να δούμε μαζί σήμερα, είμαι σίγουρη ότι μερικοί από εσάς μπορεί να έχουν αρκετές ερωτήσεις. Εάν η ερώτησή σας δεν είναι σχετική με το μάθημα θα τη συζητήσουμε το διάλειμμα...»*

# Κτίζοντας «ακαδημαϊκή» επικοινωνία με τα παιδιά (7) Πρακτικές εισηγήσεις

- Μαζευόμαστε όλοι μαζί στο τέλος της μέρας και ανακεφαλαιώνουμε:
  - Τι σημαντικό ανακαλύψαμε σήμερα;
  - Τι καταφέραμε σήμερα;
  - Το μας άρεσε πιο πολύ από τη σημερινή μέρα; Γιατί;
  - Τι δεν μας άρεσε σήμερα; Γιατί;
  - Τι θα θέλαμε να κάνουμε αύριο;



# Κτίζοντας «ακαδημαϊκή» επικοινωνία με τα παιδιά (8) Πρακτικές εισηγήσεις

- **Ενισχύω τη συνεργατική δουλειά.**  
*«Δούλεψες πολύ καλά σήμερα με την Άννα.»*
- **Δίνω θετική ενίσχυση σε προσωπικό χρόνο μαζί του/της.**  
*«Προσπάθησες να ζωγραφίσεις δίχως να λερωθείς και τα κατάφερες».*

(Mendler 2001)

# ΣΤ. Χειρισμός δύσκολων καταστάσεων

Η προβληματική συμπεριφορά μπορεί να περιγραφεί ως:

- ▶ Οποιαδήποτε συμπεριφορά εμποδίζει τον μαθητή ή άλλους μαθητές να μάθουν.
- ▶ Συμπεριφορά που θέτει σε κίνδυνο τον μαθητή ή τους άλλους.
- ▶ Συμπεριφορά που είναι ανάρμοστη για την ηλικία και το επίπεδο της ανάπτυξης του μαθητή.
- ▶ Συμπεριφορά που συνεπάγεται υπερβολικές απαιτήσεις για μεμονωμένα μέλη του προσωπικού ή τη χρησιμοποίηση υπερβολικά μεγάλου αριθμού μέσων.
- ▶ Συμπεριφορά που έχει ως αποτέλεσμα την αρνητική αυτοεκτίμηση του μαθητή.

(Thody, Gray & Bowden, 2003)

# Στ. Χειρισμός δύσκολών καταστάσεων

## Δραστηριότητα 8

- ▶ *Μπορώ να βγάλω ένα παιδί από την τάξη για προβληματική συμπεριφορά;*
- ▶ *Τι κάνω με τι βίαιη συμπεριφορά;*
- ▶ *Τι κάνω με το παιδί που έχει προκλητική συμπεριφορά;*
- ▶ *Τι κάνω όταν στην τάξη επικρατεί ανάρμοστη συζήτηση και φωνές;*
- ▶ *Τι κάνω με ένα θυμωμένο παιδί;*

# Χειρισμός δύσκολων καταστάσεων

- ▶ Μπορώ να βγάλω ένα παιδί από την τάξη για προβληματική συμπεριφορά;
  - ▶ Τι υποστήριξη και βοήθεια παρέχει το σχολείο;
- ▶ Τι κάνω με τη βίαιη συμπεριφορά;
  - ▶ Σταματήστε την επιθετική συμπεριφορά.
  - ▶ Διατηρήστε την ψυχραιμία σας.
  - ▶ Αποφύγετε την ανοιχτή αντιπαράθεση και προσπαθήστε να αποκλιμακώσετε την κατάσταση.
  - ▶ Δώστε ξεκάθαρες οδηγίες τόσο στο επιτιθέμενο παιδί όσο και στους άλλους μαθητές.
  - ▶ Δώστε την ευκαιρία να μείνει λίγη ώρα “μόνο” του για να ανακτήσει τον έλεγχο της κατάστασης
  - ▶ Αν ανησυχείτε ειδοποιήστε να σας βοηθήσουν.

# Χειρισμός δύσκολων καταστάσεων

- ▶ Τι κάνω με το παιδί που έχει προκλητική συμπεριφορά;
  - ▶ Δώστε χρόνο να σκεφτεί.
  - ▶ Ξεκαθαρίστε τι περιμένετε από αυτό.
  - ▶ Δείξτε συνέπεια.
  - ▶ Απομακρύνετε τους περίεργους και συζητήστε το συμβάν ιδιαίτερα με το παιδί.

# Χειρισμός δύσκολων καταστάσεων

- ▶ Τι κάνω όταν στην τάξη επικρατεί ανάρμοστη συζήτηση και φωνές;
  - ▶ Προσδιορίστε με σαφήνεια τι είναι αποδεκτό και βεβαιωθείτε ότι το παιδί καταλαβαίνει τι περιμένετε από αυτόν.
  - ▶ Δώστε σαφείς οδηγίες.
  - ▶ Αξιολογήστε την οργάνωση της τάξης.
  - ▶ Εξηγήστε ξεκάθαρα ποιες θα είναι οι συνέπειες αν συνεχιστεί η ανάρμοστη συμπεριφορά, για παράδειγμα «αν συνεχίσεις να ...θα πρέπει να...».
  - ▶ Σταματήστε τα παιδιά για να θέσετε στόχους. Επίτευξη.

# Χειρισμός δύσκολων καταστάσεων

- ▶ Τι κάνω με ένα θυμωμένο παιδί;
  - ▶ Μιλήστε ήρεμα αλλά σταθερά.
  - ▶ Δώστε σαφείς και σύντομες οδηγίες και θυμίστε τους κανόνες.
  - ▶ Παραδεχτείτε ότι δεν είναι κακό να θυμώνουμε. Αυτό που έχει σημασία είναι τι κάνουμε με το θυμό μας.
  - ▶ Βάλτε στόχους και υποσχεθείτε ανταμοιβές.

(Thody, Gray & Bowden, 2003)



Thank you!